

THÔNG TIN KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI KH&CN CẤP CƠ SỞ

1. Thông tin chung

- Tên đề tài: Phát triển chương trình giáo dục Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số khu vực Đông Bắc Việt Nam đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục
- Mã số: TNUE-2025-02
- Chủ nhiệm đề tài: TS. Đặng Thị Lệ Tâm
- Tổ chức chủ trì: Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên
- Thời gian thực hiện: Từ tháng 6 năm 2025 đến tháng 11 năm 2026

2. Mục tiêu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và khảo sát, đánh giá thực trạng phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số khu vực Đông Bắc Việt Nam, đề tài đề xuất hệ thống biện pháp phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt theo định hướng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, phù hợp với đặc điểm ngôn ngữ, văn hóa và điều kiện học tập của học sinh dân tộc thiểu số; góp phần nâng cao chất lượng dạy học Tiếng Việt và chất lượng giáo dục ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

3. Tính mới và sáng tạo

Tính mới và sáng tạo của đề tài "Phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số khu vực Đông Bắc Việt Nam đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục" được thể hiện ở việc tiếp cận phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt theo hướng phát triển chương trình nhà trường gắn với đặc điểm vùng miền, đối tượng học sinh và yêu cầu triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Đề tài không chỉ hệ thống hóa cơ sở lý luận về phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt mà còn khảo sát toàn diện thực trạng năng lực tiếng Việt của học sinh dân tộc thiểu số, thực trạng phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt và các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình triển khai chương trình tại các trường tiểu học vùng Đông Bắc. Trên cơ sở đó, nghiên cứu xác định các

nguyên tắc và đề xuất hệ thống biện pháp phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt theo hướng tăng cường tính mở, tính linh hoạt và phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường.

Điểm mới của đề tài là đề xuất các biện pháp phát triển chương trình theo hướng đồng bộ, bao gồm điều chỉnh mục tiêu và yêu cầu cần đạt, phát triển ngữ liệu và học liệu, tích hợp giáo dục địa phương, xây dựng kế hoạch giáo dục và kế hoạch bài dạy phù hợp với học sinh dân tộc thiểu số, đồng thời xây dựng môi trường tăng cường tiếng Việt trong nhà trường. Các biện pháp đã được thử nghiệm tại một số trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số khu vực Đông Bắc và bước đầu khẳng định tính khả thi, góp phần cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn cho việc phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các địa phương có điều kiện tương đồng.

4. Kết quả nghiên cứu

- Phân tích tổng quan các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về phát triển chương trình giáo dục, phát triển chương trình môn Tiếng Việt và dạy học Tiếng Việt cho học sinh dân tộc thiểu số.

- Hệ thống hóa cơ sở lý luận về phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở tiểu học; làm rõ các khái niệm, nguyên tắc, quy trình và các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số.

- Khảo sát, phân tích và đánh giá thực trạng năng lực tiếng Việt của học sinh dân tộc thiểu số; thực trạng phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt của cán bộ quản lý, giáo viên và các trường tiểu học vùng Đông Bắc Việt Nam.

- Đề xuất 05 nguyên tắc và 03 biện pháp phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số khu vực Đông Bắc Việt Nam theo định hướng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

- Xây dựng các minh họa phát triển chương trình thông qua điều chỉnh mục tiêu, yêu cầu cần đạt, phát triển ngữ liệu, học liệu, tích hợp giáo dục địa phương và xây dựng kế hoạch giáo dục, kế hoạch bài dạy phù hợp với học sinh dân tộc thiểu số.

- Tổ chức thử nghiệm một số biện pháp tại các trường tiểu học thuộc tỉnh Thái Nguyên và Cao Bằng; kết quả cho thấy các biện pháp có tính khả thi, góp phần nâng cao chất lượng tổ chức dạy học, phát triển năng lực tiếng Việt của học sinh dân tộc thiểu số và hỗ trợ giáo viên triển khai hiệu quả Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

5. Sản phẩm

5.1. Sản phẩm khoa học

- 01 Bài báo khoa học đăng trên tạp chí Scopus: Dang Thi Le Tam. Nguyen Thi Bich, Vu Thi Thuong (2026), *Integrating Education for Sustainable Development into Vietnamese Language Curriculum for Ethnic Minority Students in Northeastern Vietnam*, Multidisciplinary science Journal (Giấy chấp nhận đăng).

- 01 bài báo khoa học đăng trên tạp chí trong nước: Đặng Thị Lê Tâm, *Phát triển chương trình môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số đáp ứng mục tiêu của chương trình giáo dục phổ thông*, Tạp chí Giáo dục, tập 25, tháng 11 năm 2025, tr.110-117.

5.2. Sản phẩm đào tạo

Luận văn thạc sĩ:

(1) Đặng Thị Thanh Hoa, *Vận dụng chương trình, sách giáo khoa Tiếng Việt 2018 vào dạy học cho học sinh lớp 3 người dân tộc thiểu số*, Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Giáo dục học (GD Tiểu học), bảo vệ ngày 28 tháng 11 năm 2025 theo Quyết định số 3422/QĐ- ĐHSP ngày 10 tháng 11 năm 2025 của Hiệu trưởng trường Đại học Sư phạm - ĐHTN.

(2) Mai Thùy Trang, *Phát triển năng lực đọc hiểu văn bản cho học sinh lớp 4 dân tộc thiểu số*, Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Giáo dục học (GD Tiểu học), bảo vệ ngày 28 tháng 11 năm 2025 theo Quyết định số 3424/QĐ- ĐHSP ngày 10 tháng 11 năm 2025 của Hiệu trưởng trường Đại học Sư phạm - ĐHTN.

5.3. Sản phẩm ứng dụng

- 01 tài liệu bồi dưỡng về phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt cho học sinh tiểu học vùng Đông Bắc.

- Có văn bản xác nhận ứng dụng sản phẩm nghiên cứu của đề tài KHCN cấp cơ sở, mã số TNUE-2025-02 cho trường Tiểu học số 1 Minh Lập, xã Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.

6. Phương thức chuyển giao, địa chỉ ứng dụng, tác động và lợi ích mang lại của kết quả nghiên cứu

6.1. Phương thức chuyển giao

Chuyển giao kết quả nghiên cứu và tài liệu bồi dưỡng cho các Sở Giáo dục và Đào tạo, các trường tiểu học khu vực miền núi phía Bắc; tổ chức tập

huấn và chia sẻ học liệu phục vụ phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học.

6.2. Địa chỉ ứng dụng

- Sở Giáo dục và Đào tạo các tỉnh khu vực miền núi phía Bắc.
- Các trường tiểu học thuộc khu vực miền núi phía Bắc Việt Nam.
- Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên và các cơ sở đào tạo giáo viên.
- Sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh ngành Giáo dục học, Giáo dục tiểu học, Quản lý giáo dục và các nhà nghiên cứu trong lĩnh vực dạy học Tiếng Việt cho học sinh tiểu học và phát triển năng lực giáo viên.

6.3. Tác động và lợi ích mang lại của đề tài

6.3.1. Đối với lĩnh vực giáo dục và đào tạo

Kết quả nghiên cứu của đề tài góp phần bổ sung cơ sở lý luận và thực tiễn về phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số theo định hướng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Đề tài phân tích thực trạng năng lực tiếng Việt của học sinh và thực trạng phát triển chương trình giáo dục Tiếng Việt tại các nhà trường; xây dựng bộ nguyên tắc và hệ thống biện pháp phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt phù hợp với đặc điểm học sinh vùng dân tộc thiểu số khu vực Đông Bắc;.

Đề tài đề xuất các giải pháp phát triển chương trình theo hướng điều chỉnh mục tiêu, yêu cầu cần đạt, phát triển ngữ liệu, học liệu, tích hợp giáo dục địa phương, đổi mới kế hoạch dạy học và tổ chức các hoạt động giáo dục phù hợp với đặc điểm người học.

Kết quả nghiên cứu là tài liệu tham khảo có giá trị cho công tác quản lý, bồi dưỡng giáo viên, phát triển chương trình giáo dục nhà trường và nâng cao chất lượng dạy học môn Tiếng Việt ở các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số.

6.3.2. Đối với lĩnh vực khoa học và công nghệ có liên quan

Đề tài góp phần bổ sung những nghiên cứu chuyên sâu về phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt trong bối cảnh đổi mới giáo dục, đặc biệt đối với các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số.

Kết quả nghiên cứu cung cấp cơ sở khoa học cho việc phát triển học liệu, ngữ liệu, mô hình dạy học và ứng dụng công nghệ trong tổ chức dạy học Tiếng Việt; đồng thời là nguồn tư liệu tham khảo phục vụ các nghiên cứu tiếp theo về phát triển chương trình, giáo dục vùng dân tộc thiểu số và giáo dục ngôn ngữ.

6.3.3. Đối với phát triển kinh tế-xã hội

Đề tài góp phần nâng cao chất lượng giáo dục Tiếng Việt cho học sinh dân tộc thiểu số, tạo nền tảng để học sinh phát triển năng lực học tập, giao tiếp và hội nhập.

Việc phát triển chương trình giáo dục phù hợp với đặc điểm vùng miền góp phần thu hẹp khoảng cách về chất lượng giáo dục giữa các vùng, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực địa phương, đồng thời bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc thông qua việc tích hợp nội dung giáo dục địa phương vào dạy học môn Tiếng Việt.

Kết quả nghiên cứu cũng góp phần thực hiện hiệu quả Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, thúc đẩy chuyển đổi số trong giáo dục và phát triển giáo dục bền vững ở khu vực miền núi và vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

6.3.4. Đối với tổ chức chủ trì và các cơ sở ứng dụng kết quả nghiên cứu

Kết quả nghiên cứu là cơ sở để các cơ sở giáo dục, cơ quan quản lý giáo dục và các trường tiểu học vùng dân tộc thiểu số xây dựng kế hoạch phát triển chương trình giáo dục môn Tiếng Việt phù hợp với điều kiện thực tiễn; đồng thời hỗ trợ giáo viên trong việc điều chỉnh nội dung, phát triển học liệu, tích hợp giáo dục địa phương và tổ chức dạy học theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.

Đề tài cũng góp phần bổ sung nguồn tài liệu tham khảo cho giảng viên, sinh viên, học viên sau đại học của Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên và các cơ sở đào tạo giáo viên trong nghiên cứu, giảng dạy và bồi dưỡng về phát triển chương trình giáo dục, đặc biệt trong lĩnh vực giáo dục Tiếng Việt cho học sinh vùng dân tộc thiểu số.

Ngày 28 tháng 6 năm 2026

Chủ nhiệm đề tài

TS. Đặng Thị Lệ Tâm